Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 1. 2011, sp. zn. 10 Cmo 171/2010, ECLI:CZ:VSPH:2011:10.CMO.171.2010.1

Číslo: 119/2011

Právní věta:

Odměna za zastupování insolvenčního správce u něj zaměstnaným advokátem nenáleží mezi náklady incidenčního sporu ve smyslu § 137 o. s. ř.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 07.01.2011

Spisová značka: 10 Cmo 171/2010

Číslo rozhodnutí: 119

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Incidenční spory, Insolvence, Insolvenční správce, Odměna advokáta

Předpisy: § 137 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý s o u d v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 15. 7. 2010 zamítl žalobu, jíž se žalobkyně domáhala určení pravosti pohledávky ve výši 101 978,10 Kč včetně příslušenství ve výši 18 779,30 Kč přihlášené do insolvenčního řízení vedeného tamním soudem pod sp. zn. KSLB 76 INS 4035/2009 ve věci dlužníka P. S. (bod I. výroku), a rozhodl o tom, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému 13 080 Kč na náhradu nákladů řízení do tří dnů od právní moci rozsudku do majetkové podstaty dlužníka (bod II. výroku).

Při rozhodování o náhradě nákladů řízení aplikoval soud prvního stupně ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. a ustanovení § 202 odst. 1, věty druhé, insolvenčního zákona (dále jen IZ). V řízení úspěšnému žalovanému proto přiznal náhradu nákladů za zastoupení advokátem v rozsahu odměny ve výši 10 000 Kč podle ustanovení § 5 písm. d) vyhlášky č. 484/2000 Sb. (maje za to, že spor o určení pravosti pohledávky je zvláštním druhem řízení o určovací žalobě), tří náhrad hotových výdajů po 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. a 20% DPH ve výši 2180 Kč podle ustanovení § 137 odst. 3 o. s. ř.

Proti bodu II. výroku tohoto rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, jímž bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, se žalobkyně včas odvolala a požadovala, aby ho odvolací soud změnil tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V odvolání poukazujíc na ustanovení § 40 odst. 3 IZ především uvedla, že zákon vychází z toho, že insolvenční správce bude svoji funkci vykonávat osobně, případně prostřednictvím svých zaměstnanců. Zastoupení insolvenčního správce advokátem v incidenčním sporu (v němž správce vystupuje jako účastník řízení) je sice podle žalobkyně přípustné, avšak toliko v případě, že advokát není zaměstnancem správce. V posuzované věci však žalovaný udělil plnou moc k zastupování advokátovi Mgr. M. B., jenž vykonává advokacii jako jeho zaměstnanec, čímž došlo k porušení ustanovení § 15a odst. 3 zákona o advokacii (dále jen AZ), dle něhož není zaměstnaný advokát oprávněn vykonávat advokacii samostatně ani společně s jinými advokáty. Proto žalobkyně dovozovala, že Mgr. M. B. nevystupoval v řízení jako advokát, nýbrž jako zaměstnanec či obecný zmocněnec žalovaného, a žalovaný tudíž nemá právo na náhradu nákladů za zastoupení advokátem.

Žalovaný ve vyjádření k odvolání požadoval, aby odvolací soud napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil a aby mu vůči žalobkyni přiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

V r c h n í s o u d v Praze změnil rozsudek soudu prvního stupně.

Z o d ů v o d n ě n í :

Odvolací soud přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně v části napadené odvoláním včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a to dle ustanovení § 212 a 212a o. s. ř., a aniž nařizoval jednání, v souladu s ustanovením § 214 odst. 2 písm. e) téhož zákona dospěl k těmto zjištěním a závěrům :

Podle ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. platí, že účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl.

Z ustanovení § 137 odst. 1 o. s. ř. plyne, že mezi náklady řízení patří zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně soudního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, odměna notáře za prováděné úkony soudního komisaře a jeho hotové výdaje, odměna správce dědictví a jeho hotové výdaje, tlumočné, náhrada za daň z přidané hodnoty a odměna za zastupování. Odst. 2 téhož ustanovení pak určuje, že odměna za zastupování patří k nákladům řízení, jen je-li zástupcem advokát, notář nebo patentový zástupce v rozsahu oprávnění stanoveného zvláštními právními předpisy.

Odvolací soud je shodně jako soud prvního stupně toho názoru, že v situaci, kdy žaloba byla zcela zamítnuta, náleží plně úspěšnému žalovanému právo na plnou náhradu nákladů řízení proti žalobkyni.

Se žalobkyní je však třeba souhlasit v tom, že soud pochybil při aplikaci ustanovení § 137 o. s. ř., když dovodil, že mezi náklady řízení žalovaného patří i odměna za zastupování advokátem Mgr. M. B. Není sice pochyb o tom, že insolvenční správce je v incidenčních sporech (jímž je i spor o určení pravosti přihlášené pohledávky) oprávněn dát se zastoupit advokátem, nikoli však advokátem, který vykonává advokacii jako jeho zaměstnanec (zaměstnaný advokát). Je tomu tak proto, že dle ustanovení § 15a a § 15b AZ není zaměstnaný advokát oprávněn vykonávat advokacii samostatně, ale vždy na účet svého zaměstnavatele. Opačný názor by vedl k absurdnímu závěru, že by insolvenční správce jako účastník občanského soudního řízení nejprve zplnomocnil k zastupování v řízení sám sebe jako advokáta a poté svého zaměstnance jako zaměstnaného advokáta.

Ze seznamu advokátů vedeného Českou advokátní komorou odvolací soud ověřil, že Mgr. M. B. vykonává advokacii jako advokát zaměstnaný u žalovaného. V tom případě však odměna za zastupování žalovaného nenáleží mezi náklady řízení uvedené v ustanovení § 137 o. s. ř. a soud

prvního stupně pochybil, pokud žalovanému jejich náhradu přiznal.

Odvolací soud proto postupoval podle ustanovení § 220 odst. 3 a § 142 odst. 1 o. s. ř. a rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně, když žalobkyně byla v tomto řízení zcela neúspěšná a žalovanému podle obsahu spisu žádné (další) náklady řízení nevznikly.